

ACUTE NOSOCOMIALE PARAPNEUMONISCHE (PLEURALE) EFFUSIE EN THORACAAL EMPYEEM BIJ ADOLESCENTEN EN VOLWASSENEN

VOORAFGAANDELIJKE OPMERKINGEN BETREFFENDE PARAPNEUMONISCHE (PLEURALE) EFFUSIE EN THORACAAL EMPYEEM

• **Klinische aspecten en commentaren**

- Betreft parapneumonische effusie die ≥ 48 uur na de ziekenhuisopname optreedt.
- Meestal secundair aan nosocomiale pneumonie, trauma of chirurgie.
- Bij patiënten met **subacute of chronische parapneumonische effusie** moeten tuberculose, maligne processen, chylothorax, auto-immuunziekten (lupus erythematosus) uitgesloten worden [tuberculine huidtest, interferon gamma release assay test (IGRA), diagnostische thoracocentese of pleurale biopsie, cultuur voor mycobacteriën, histologie, cytologie, ...].
Bij patiënten met tuberculose wordt een typisch exsudaat aangetroffen met predominante aanwezigheid van lymfocyten, een hoge proteïne-, hoge LDH en lage glucose-concentratie, lage pH. Empirische antibiotherapie is bij deze patiënten niet aangewezen (behalve in geval van hoge koorts), de geschikte behandeling moet worden gekozen na een volledige diagnostische work-up inclusief het opzoeken van *Mycobacterium tuberculosis* (identificatie en gevoeligheidsbepalingen).
- Bij volwassenen is empyeem een oorzaak van significante morbiditeit die bij 40% van de patiënten pleurale chirurgie vereist omdat drainage via een catheter mislukt.
- **Relevante literatuur:** zie [voorafgaandelijke opmerkingen betreffende parapneumonische \(pleurale\) effusie en thoracaal empyeem](#).

• **Pathogenen**

- **Betrokken pathogenen.**
  - Grampositieve kokken.
  - Gramnegatieve bacillen.
  - **Anaëroben.**
- **Identificatie:** noodzakelijk.
  - Staal: pleurale vloeistof [indien beschikbaar (diagnostische thoracocentese)], bloed.
  - Diagnostische methodes.
    - Bacteriële cultuur (aëroben, anaëroben, mycobacteriën).
    - PCR voor *Streptococcus pneumoniae* (indien beschikbaar).
    - Snelle antigeentest voor *Streptococcus pneumoniae* op urine.
    - Cytologie en chemie van de pleuravloeistof [pH < 7.2, LDH concentratie ≥ 1.000 IE/liter en glucoseconcentratie < 40 mg/dl zijn allemaal indicatoren van suppuratie (is één van deze criteria positief, dan is er sprake van een empyeem)].
- **Gevoeligheidsbepalingen:** noodzakelijk.

• **Empirische anti-infectieuze behandeling**

- **Voorkeursgeneesmiddelen, posologieën en totale duur van de (empirische + gedocumenteerde) anti-infectieuze behandeling:** zoals bij een [nosocomiale pneumonie](#) (dekking van anaëroben moet evenwel steeds voorzien worden).

• **Profylactische anti-infectieuze behandeling**

- **Primaire profylaxe:** vaccinatie tegen infecties door *Streptococcus pneumoniae*.
- **Secundaire profylaxe:** geen.